

တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်
(အချက်အလက်များသိရှိရန် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက် မူကြမ်း)

နေပြည်တော်။

(၉-၄-၂၀၁၉)

- တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုး လုပ်ငန်းများတွင် အောင်မြင်မှုမှတ်တိုင်များ ရရှိခဲ့ခြင်းအပါအဝင် ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအသီးသီး၌ အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့ခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် လက်တွေ့မြေပြင်တွင် ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြေခံကျန်းမာရေး ပညာရှင်များအပါအဝင် ဝန်ထမ်းအားလုံး၏ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် အခြေခံပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသကဲ့သို့ပင် ကြီးမားစွာသော အကျိုးအမြတ်ကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်ပါကြောင်း၊
- (၂၀၁၆)ခုနှစ်တွင် Johns Hopkins University မှ ပြုလုပ်ခဲ့သော သုတေသနလေ့လာချက်အရ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများတွင် အမေရိကန် (၁) ဒေါ်လာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် အမေရိကန် (၁၆)ဒေါ်လာနှင့် ညီမျှသော အကျိုးအမြတ်များလည်း ရရှိနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းများ ထိရောက်ပီပြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြင့် GAVI (The Global Alliance for Vaccines and Immunizations) အပါအဝင် နိုင်ငံတကာအလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရန်ပုံငွေများကို ဆက်လက်ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကလေးငယ်များတွင် ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးခြင်းအားဖြင့် ရောဂါကာကွယ်နိုင်ပြီး မဖြစ်သင့်သော ရောဂါများမဖြစ်သဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ မိဘများတွင်လည်း စိုးရိမ်ပူပင်မှုများနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များ နည်းပါးနိုင်ပါကြောင်း၊ မကြာခဏ ရောဂါမဖြစ်သည့်ကလေးများတွင် ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကောင်းမှာဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးခြင်းသည် အရေးကြီးသည့်အပြင် ရောဂါ (၁၁) မျိုး ကာကွယ်နိုင်သည့်အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- ယခုအစည်းအဝေးတွင် ယခင်အစည်းအဝေးများမှ သဘောတူချမှတ်ခဲ့သည့် ဆောင်ရွက်ရန်အချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို မည်မျှအကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်ကို လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆွေးနွေးဝေဖန် အကြံပြုကြစေလိုပါ ကြောင်း၊
- တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ethnic health organization) ဘယ်နှစ်ဖွဲ့ရှိသလဲဆိုတာကို စိစစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်နိုင်ရည် များ ပိုမိုမြင့်မားစေရန် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်မှုအခန်း ကဏ္ဍသည် အထူးအရေးကြီးကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စာရင်းဇယား သတင်းအချက်အလက်များရရှိရန် အရေးကြီးပါကြောင်း၊
- တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းများ အား ပီပြင်အောင် ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် (capacity) ကို မိမိတို့မှ မြှင့်တင်ပေးစေ လိုပါကြောင်း၊
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနများမှ တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- စာရင်းဇယား၊ အချက်အလက်များအား ရရှိမှသာ ကာကွယ်ဆေးထိုးရန် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်ဆေးနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းလိုအပ်ချက်၊ ရည်မှန်းကလေး ဦးရေ၊ ကျေးရွာအရေအတွက်၊ အအေးလမ်းကြောင်း ပစ္စည်းလိုအပ်ချက်များကို စာရင်းဇယားကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အချို့သွားလာရခက်ခဲဒေသများနှင့် ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု ပိုမိုကောင်းမွန် စေရန် တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးမှာ ဖြစ်ပြီး၊

- မြန်မာနိုင်ငံမိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းသည်လည်း အလွန်အရေးကြီးပါကြောင်း၊ မိတ်ဖက်နှီးနွယ် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးစေလိုသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တိကျစွာသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါကြောင်း၊
- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အထွေထွေကိစ္စရပ်များ၊ အအေးလမ်းကြောင်း၊ ထားသိုဖြန့်ဝေမှု၊ ကာကွယ်ဆေးများ၏ စွမ်းရည်ပြည့်ဝမှု၊ ပြည်သူများ၏ ကာကွယ်ဆေးများ အပေါ်အသိအမြင် စသည်တို့ကို အသုံးပြု သုတေသနများ ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများ၏ အောင်မြင်မှုကို ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သော ရောဂါများဖြစ်ပွားမှု ရှိ/မရှိ အခြေအနေများနှင့် တိုင်းတာရသည်ဖြစ်သဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုဆိုင်ရာ မှန်ကန်တိကျသည့် စာရင်းဇယားသတင်းအချက်များ ရရှိရန်အတွက် ဗဟိုကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးဌာနခွဲနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ မူဘောင်ချမှတ်၍ အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းတွင် စာရင်းဇယားနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအား တိကျမှန်ကန်စွာ ရရှိမှသာ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများ ပီပီပြင်ပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- အခုကိစ္စရပ်သည် ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်း အကျိုးရှိသလို ဗဟိုကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးတွင်လည်း အကျိုးရှိပါကြောင်း၊
- ဆေးရုံအခြေပြု ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုသည် ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေသဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ နေရာဒေသအချို့တွင် ဝက်သက်ရောဂါအစုလိုက်ဖြစ်ပွားမှုများကို တွေ့ရှိနေရကြောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ပွားရခြင်းသည် ဝက်သက်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံထားရှိမှု မရှိခြင်းကြောင့်လား (သို့) ကာကွယ်ဆေးများကို အအေးလမ်းကြောင်းမပျက် စနစ်တကျ ထားသိုမှုမရှိခြင်းကြောင့် ကာကွယ်

ဆေးများ အာနိသင်လျော့နည်းသွား၍ ဖြစ်ပွားခြင်းလား စသည့် ဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းအရင်းကို လေ့လာဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသွားရန် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊

- ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးမှုလုပ်ငန်းတွင် RSO surveillance system ကို အသုံးပြုပြီး ခြုံငုံသုံးသပ်မှု လုပ်စေလိုပါကြောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာပိုလီယို ပပျောက်ရေးအရာရှိ (Regional surveillance officer) များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအောင်မြင်မှု ရရှိစေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ RSO များ၏ တွေ့ရှိချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အကြံပြုချက်များကို သုံးသပ်ပြီး အားနည်းချက်ရှိသည့် ဒေသများအား အားဖြည့်ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးမှုလုပ်ငန်းများကို တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြား အာဟာရစောင့်ရှောက်မှု၊ ကလေးကျန်းမာရေးစသည့် လုပ်ငန်းများကိုပါ တစ်ပါတည်းပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးကိုလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊
- ကာကွယ်ဆေး၊ ကလေးကျန်းမာရေး အစရှိသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူများတွင် ကျန်းမာရေးအသိပညာ ကြွယ်ဝစေရန် ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားသော Mobile Tablet များကို အသုံးပြု၍ ပြည်သူများနှင့် ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ်များ များများပြုလုပ်ဆွေးနွေးစေ လိုပါကြောင်း၊
- ကလေးငယ်များအား ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးသည့်အချိန်တွင် ကလေးတစ်ဦးအား ကာကွယ်ဆေးတစ်ကြိမ်ထိုးလျှင် ကုန်ကျသည့် စရိတ်များအား ကလေးမိဘများထံ အသိပေးစေလိုကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ အသိပေးခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ အကုန်ကျခံ၍ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေးနေမှုအား ပြည်သူလူထုမှ နားလည်သဘောပေါက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊
- ယခုကဲ့သို့ အစည်းအဝေးများတွင် လက်တွေ့မြေပြင်၌ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး၊ သားဖွားဆရာမ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကြီးကြပ် (၁)၊ (၂) စသည့် အခြေခံကျန်းမာရေး ပညာရှင်များ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာ

ရေးတက္ကသိုလ်၊ အခြေခံကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်နှင့် ဆေးတက္ကသိုလ်များရှိ ကာကွယ်ရေးနှင့် လူမှုရေးဆေးပညာဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပိုမိုပါဝင် တက်ရောက် ဆွေးနွေးနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ တင်ပြချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ပေးစေလိုပါကြောင်း၊

- အစည်းအဝေးမှ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များကိုလည်း တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်၊ မြို့နယ်အဆင့် အစည်းအဝေးများတွင် ထပ်ဆင့်ဖြန့်ဝေ ဆွေးနွေးသွားကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊
- လုပ်ငန်းများ ပိုမိုအောင်မြင်စေရေးအတွက် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်သွားကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။